

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาวไทย

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาวไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาวไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๙ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง” ปรากฏว่า พรรคชาวไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ กล่าวคือ การประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคชาวไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ รวม ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๘ ข้อ ๑๕ และข้อ ๗๑ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๒ คน นั้น มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ไม่มีผู้แทนของสาขาพรรคเข้าร่วมประชุม และไม่มีสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรคเข้าร่วมประชุม จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ และข้อ ๑๐๖ จึงเป็นเหตุให้พรรคการเมืองย่อมนเล็กหรือยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคชาวไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

๒. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพรรคชาวไทย เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

๓. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบการประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๕ มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ไม่มีผู้แทนของสาขาพรรคเข้าร่วมประชุม และไม่มีสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรคเข้าร่วมประชุม ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ และข้อ ๗๑ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคชาวไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคชาวไทย

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายพันธ์ จันทรปาน นายมงคล สระภู่น นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางสาวนีย์ อัครโรจน์ นายอภัย จันทนจุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๔๐ ก วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘

ย่อโดย นางสาวกัณนิกา อธิศิริกุล
กลุ่มงานคดี ๗